

گزارش رصد اشتغال دانش آموختگان دانشگاه تهران

معاونت برنامه‌ریزی و فناوری اطلاعات

اداره کل برنامه‌ریزی و تحول سازمانی

عنوان پروژه:

رصد اشتغال دانش آموختگان دانشگاه تهران

دی ماه ۱۳۹۷

گزارش رصد اشتغال دانش آموختگان دانشگاه تهران

شناسنامه

عنوان: رصد اشتغال دانش آموختگان دانشگاه تهران

واحد مجری: معاونت برنامه ریزی و فناوری اطلاعات دانشگاه تهران / اداره کل برنامه ریزی و تحول سازمانی

واحد همکار: اداره کل روابط عمومی / دفتر دانش آموختگان دانشگاه تهران

نظارت:

دکتر علی مقاری، معاون برنامه ریزی و فناوری اطلاعات

دکتر محمدجعفر صدیق دامغانی زاده، رئیس سازمان توسعه و سرمایه گذاری

تهیه کنندگان:

دکتر احسان چیت ساز؛ مدیرکل برنامه ریزی و تحول سازمانی

بهراد رضوی الهاشم؛ کارشناس مسئول مطالعات راهبردی

دکتر مریم صالحی؛ معاون امور برنامه ریزی راهبردی

دکتر فرزاد آیت الله زاده شیرازی؛ رئیس اداره دانش آموختگان

مهديه بیات؛ دانشجوی کارشناسی ارشد آمار دانشگاه تهران

حسن پایروند؛ رئیس اداره آمار و پایش شاخص های اداره کل برنامه ریزی و تحول سازمانی

تاریخ شروع: دی ماه ۱۳۹۶

تاریخ ارائه گزارش: دی ماه ۱۳۹۷

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران

چکیده

هدف: این پژوهش "وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران" را بررسی کرده است. تأکید مطالعه بر سنجش رضایت دانش‌آموختگان از وضعیت اشتغال و میزان سازگاری رشته‌های تحصیلی با نیازهای جامعه و بازار کار است.

روش: این تحقیق با روش زمینه‌یابی و تکنیک پیمایش انجام شده است. با مرور ادبیات پژوهشی و تجارب دانشگاه‌های بین‌المللی، چارچوب مفهومی و شاخص‌های تحقیق استخراج شد. به دلیل فقدان پرسشنامه‌های هنجاریابی شده، برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته بهره گرفته شد. این پرسشنامه در زیر مقیاس‌های جمعیت شناختی، وضعیت شغلی، تصویر عمومی دانشگاه، وضعیت اعضای هیئت‌علمی، وضعیت استادان راهنما، کیفیت برنامه‌های آموزشی، کیفیت برنامه‌های غیر آموزشی و توسعه مهارت‌های فردی برای پیمایش وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان تدوین شد. اعتبار^۱ پرسشنامه با اعمال نظرات متخصصان دانشگاه مورد تأیید قرار گرفت. به منظور سنجش پایایی^۲، آزمون مقدماتی انجام شد و میزان آلفای کرون باخ ۰/۸۵ به دست آمد. پرسشنامه مزبور از راه پست الکترونیکی برای جامعه آماری ارسال شد. جامعه آماری شامل همه دانش‌آموختگان سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ در کلیه پردیس/دانشکده‌های دانشگاه بود. حجم نمونه تعداد ۴۲۰۰ نفر (۱۰ درصد) از جامعه آماری است که پرسشنامه‌ها توسط آنان تکمیل شده است.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها؛ ۵۸ درصد از دانش‌آموختگان، شاغل و ۴۲ درصد بیکار بوده‌اند. میزان اشتغال مردان ۶۷ درصد و میزان اشتغال زنان ۴۶ درصد است. میزان اشتغال بعد از مقطع کارشناسی ۶ درصد، بعد از مقطع کارشناسی ارشد، ۴۲ درصد و بعد از مقطع دکتری تخصصی، ۱۰ درصد بوده است. از لحاظ میزان اشتغال در سطح پردیس/دانشکده‌ها دانشکده کارآفرینی با ۸۶ درصد و دانشکده مدیریت با ۸۰ درصد، بیشترین میزان اشتغال را در بین دانشکده‌های دانشگاه به خود اختصاص داده‌اند. ۴۷ درصد از دانش‌آموختگان، ۶ ماه پس از دانش‌آموختگی شاغل شده‌اند و میزان اشتغال در طی ۲ سال پس از دانش‌آموختگی ۵۵ درصد است. از لحاظ وضعیت بیکاری، ۳۰ درصد از دانش‌آموختگان بیکار، دلیل بیکاری خود را نداشتن شبکه ارتباطی، ۲۸ درصد نداشتن امکانات، ۲۷ درصد نداشتن شغل مرتبط، ۱۱ درصد پذیرفته نشدن در آزمون استخدامی و ۴ درصد نداشتن مهارت لازم اعلام کرده‌اند.

نتایج: نشان داد میزان اشتغال دانش‌آموختگان طی ۶ ماه و ۲ سال پس از دانش‌آموختگی از سطح مناسبی برخوردار است. میزان خوداشتغالی دانش‌آموختگان، ۵ درصد است که در سطح پایینی قرار دارد. از نظر دانش‌آموختگان، شهرت و تصویر عمومی دانشگاه تهران بیش از برنامه‌های آموزشی و پژوهشی بر اشتغال آنان تأثیر داشته است.

واژگان کلیدی: برنامه‌های آموزشی، اشتغال، رشته‌های تحصیلی، دانش‌آموخته، کارآفرینی، دلایل بیکاری.

^۱ Validity

^۲ Reliability

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران

مقدمه و بیان مسأله

دانشگاه تهران به‌عنوان نماد آموزش عالی کشور، همواره درصدد تربیت دانش‌آموختگان متخصص و دارای مهارت لازم برای نقش‌آفرینی مناسب در جامعه بوده است. دانشگاه علاوه بر تلاش در جهت توسعه کمی و کیفی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی اداری- اجرایی و خدماتی، وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان خود را نیز مدنظر داشته است. بنابراین در تلاش برای به‌روزرسانی برنامه‌های خود در جهت تطبیق برنامه‌های دانشگاه با نیازهای جامعه و بازار کار گام برمی‌دارد.

نظر به تأکید سومین هدف برنامه راهبردی دانشگاه تهران؛ ناظر بر نوآوری و حرکت به‌سوی دانشگاه ایده پرداز و کارآفرین و در راستای تحقق آن؛ طرح " **رصد وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران** " در اولویت برنامه‌های اداره کل برنامه‌ریزی و تحول سازمانی دانشگاه قرار گرفت تا به این سؤال پاسخ دهد که وضعیت موجود اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران چگونه است؟ و شاخص‌های اثرگذار بر میزان اشتغال دانش‌آموختگان از نظر آنان کدام است؟

پژوهش حاضر به بررسی ابعاد ذیل پرداخته است: ۱- ویژگی‌های جمعیت شناختی، ۲- وضعیت شغلی، ۳- تصویر عمومی دانشگاه، ۴- وضعیت اعضای هیئت‌علمی، ۵- وضعیت استادان راهنما، ۶- کیفیت برنامه‌های آموزشی، ۷- کیفیت برنامه‌های غیر آموزشی و ۸- توسعه مهارت‌های فردی. نتایج مطالعه‌ی ابعاد مورد اشاره در فصول مجزا تدوین شده است.

فصل اول؛ به توزیع جمعیت شناختی دانش‌آموختگان دانشگاه اختصاص دارد. نمودارهای توزیع فراوانی دانش‌آموختگان شرکت‌کننده در پژوهش به تفکیک جنسیت، گروه‌های سنی، مقطع تحصیلی، دوره تحصیلی، تاریخ فراغت از تحصیل و دانشکده/ پردیس محل تحصیل در این فصل ارائه و تشریح شده است.

فصل دوم؛ به توزیع وضعیت شغلی دانش‌آموختگان دانشگاه پرداخته است. نمودارهای توزیع فراوانی دانش‌آموختگان به تفکیک وضعیت اشتغال، زمان تقریبی اشتغال، فاصله زمانی از دانش‌آموختگی تا اشتغال، وضعیت اشتغال در بخش‌های مختلف، امکان ارتقاء در شغل فعلی و وضعیت درآمد ارائه شده است.

فصل سوم؛ به تصویر عمومی دانشگاه از دید دانش‌آموختگان پرداخته است. نمودارهای توزیع نگرش دانش‌آموختگان نسبت به اخذ مدرک تحصیلی، نام و برند دانشگاه، کیفیت برنامه‌های آموزشی، کیفیت برنامه‌های پژوهشی و میزان همکاری اعضای هیئت‌علمی با دانشجو.

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران

فصل چهارم؛ به وضعیت اعضای هیئت‌علمی دانشگاه پرداخته است. نمودارهای توزیع فراوانی میزان نظم و انضباط اعضای هیئت‌علمی، روش تدریس، رفتار و برخورد، محتوی آموزشی، انگیزه و تلاش، استفاده از فناوری و شناخت از بازار کار ارائه شده است.

فصل پنجم؛ به وضعیت استادان راهنمای پایان‌نامه/ رساله اختصاص دارد. نمودارهای توزیع میزان ارتباط صمیمانه استاد راهنما با دانشجو، میزان اختصاص وقت به دانشجو، تسلط به موضوع، کمک در استخراج نتایج و مطالعه گزارش‌های تحقیقاتی در این فصل ارائه شده است.

فصل ششم؛ به کیفیت برنامه‌های آموزشی پرداخته است. نمودارهای توزیع میزان استفاده از فناوری، مناسب بودن سرفصل‌ها کیفیت محتوی آموزشی، انجام فعالیت عملی و ارائه دانش مرتبط با نیاز بازار کار در این فصل ارائه شده است.

فصل هفتم؛ به کیفیت برنامه‌های غیر آموزشی اختصاص داده شده است. نمودارهای میزان تشویق فرهنگ کار دانشجویی، فرهنگ پشت‌میزنشینی، تقویت مهارت‌های ارتباطی، آموزش‌های متناسب با بازار کار و لزوم وجود کانون‌های کارایی و اشتغال در این فصل ارائه شده است.

فصل هشتم؛ به توسعه مهارت‌های فردی اختصاص دارد. نمودارهای توزیع میزان تقویت اعتمادبه‌نفس، قدرت ریسک‌پذیری خلاقیت در حل مسئله، کسب تجربه شغلی، مهارت کار با فناوری و کسب مهارت در زبان بین‌المللی در این فصل ارائه شده است.

فصل نهم؛ به وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان در هر یک از ابعاد جمعیت شناختی، تصویر عمومی دانشگاه، وضعیت اعضای هیئت‌علمی، وضعیت استادان راهنما، کیفیت برنامه‌های آموزشی، برنامه‌های غیر آموزشی و توسعه مهارت‌های فردی پرداخته است.

فصل دهم؛ به وضعیت اشتغال در رشته‌های تحصیلی پرداخته است. نمودارهای میزان اشتغال در رشته‌های فنی مهندسی، رشته‌های علوم انسانی، علوم پایه، علوم کشاورزی و زبان‌های خارجی در این فصل ارائه شده است.

فصل یازدهم؛ به وضعیت بیکاری دانش‌آموختگان اختصاص دارد. نمودارهای میزان بیکاری به دلیل نداشتن شغل مرتبط، نداشتن امکانات و تجهیزات، نداشتن شبکه ارتباطی، پذیرفته نشدن در آزمون‌های استخدامی و عدم مهارت لازم برای تصدی یک شغل در این فصل ارائه شده است.

در قسمت پیوست به مدلسازی و بررسی نیکویی برازش مدل پرداخته شده است.

اداره کل برنامه‌ریزی و تحول سازمانی

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران

روشناسی و جامعه آماری

تحقیق با روش توصیفی-تحلیلی، با تکنیک پیمایش انجام شده است. به منظور تدوین چارچوب و شاخص‌های پژوهش؛ مرور ادبیات پژوهشی انجام شد. با بهره‌گیری از نتایج تحقیقات شومبرگ^۲ (۲۰۱۲)، تجارب موفق دانشگاه‌های بین‌المللی و استفاده از نظرات متخصصان، مؤلفه‌های آموزشی، غیر آموزشی، پژوهشی، مهارت‌های فردی و مؤلفه‌های بیکاری تعیین گردید.

با بهره‌گیری از شاخص‌های تدوین شده، پرسشنامه محقق ساخته طراحی و برای سنجش اعتبار یا روایی پرسشنامه از نظرات خبرگان و پژوهشگران استفاده گردید. روایی محتوی آزمون به‌طور معمول از سوی متخصصین موضوع مربوطه تعیین می‌شود. به عبارت دیگر، روایی محتوا به قضاوت داوران بستگی دارد و از مشابهت و سازگاری بین اهداف و محتوی آزمون و ابزار اندازه‌گیری، ارزشیابی کیفی به عمل می‌آید.

برای سنجش پایایی، قابلیت اطمینان ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه در یک آزمون مقدماتی مورد سنجش قرار گرفت و میزان آلفای کرون باخ در شاخص وضعیت اعضای هیئت علمی (۰,۷۹)، وضعیت استاد راهنما (۰,۹۲)، برنامه‌های آموزشی (۰,۸۵)، برنامه‌های غیر آموزشی (۰,۷۷) و توسعه مهارت‌های فردی (۰,۹۲) به دست آمد. با محاسبه آلفای کلی شاخص‌ها به میزان (۰,۸۵)، پرسشنامه اصلاح و برای پیمایش در جامعه نمونه آماده‌سازی شد.

برای جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه به صورت آنلاین از طریق دفتر دانش‌آموختگان دانشگاه به آدرس پست الکترونیکی دانش-آموختگان ارسال شد. در دوره زمانی ۴۵ روزه پرسشنامه‌های تکمیل شده دریافت گردید.

برای اطمینان از عدم سوگیری گروه نمونه، مجدداً گروه دیگری به عنوان "گروه کنترل با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و به تعداد ۲۸۰ نفر از دانش‌آموختگان دانشگاه تعیین شد. با برقراری تماس تلفنی با تک‌تک افراد گروه کنترل و جلب اعتماد و همکاری، از آنان درخواست گردید که پرسشنامه آنلاین ارسال شده به آدرس پست الکترونیکی خود را تکمیل نمایند. نتایج به دست آمده از گروه کنترل با نتایج گروه نمونه از طریق آزمون‌های آماری نسبت دو جامعه مستقل، آزمون یومان ویتنی و کای دو تطبیق داده شد. مشابهت معنی‌دار نتایج دو گروه نمونه و گروه کنترل نشان داد که اطلاعات به دست آمده از صحت و دقت کافی برخوردار است و دچار سوگیری ناشی از داوطلب شدن برای شرکت در پژوهش نیست. جدول زیر، وضعیت جامعه‌ی آماری تحقیق را نشان می‌دهد.

ردیف	عنوان	فراوانی
۱.	جامعه آماری	۴۲۰۰۰ نفر (دانش‌آموختگان ۱۳۹۱-۱۳۹۶)
۲.	گروه نمونه	۴۲۰۰ نفر (۱۰ درصد از جامعه آماری)
۳.	گروه کنترل	۲۸۰ نفر از دانش‌آموختگان
۴.	سطح توزیع پرسشنامه‌ها	همه پردیس/دانشکده‌های دانشگاه

^۲. Harald Schomburg, Handbook for Graduate Tracer Studies, University of Kassel.

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران

خلاصه مدیریتی

در این بخش، خلاصه وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان شرکت‌کننده در پژوهش، در ابعاد جمعیت شناختی، تصویر عمومی دانشگاه، وضعیت شغلی، وضعیت اعضای هیئت‌علمی، وضعیت استادان راهنما، کیفیت برنامه‌های آموزشی، کیفیت برنامه‌های غیر آموزشی و توسعه مهارت‌های فردی ارائه شده است.

• خلاصه فصل اول: ویژگی‌های جمعیت شناختی:

- از لحاظ ترکیب جنسیتی؛ ۵۷ درصد دانش‌آموختگان را مردان و ۴۳ درصد را زنان تشکیل داده‌اند.
- از لحاظ گروه سنی؛ ۴۱ درصد دانش‌آموختگان در گروه سنی (۲۵-۲۹) ساله؛ ۲۷ درصد در گروه (۳۰-۳۴) ساله و ۱۲ درصد در گروه سنی (۳۵-۳۹) ساله و ۲۰ درصد در سایر گروه‌های سنی هستند.
- از لحاظ مقطع تحصیلی؛ ۷۲ درصد دانش‌آموختگان در مقطع کارشناسی ارشد، ۱۴ درصد در مقطع کارشناسی ۱۳ درصد در مقطع دکتری تخصصی و ۱ درصد در مقطع دکتری حرفه‌ای تحصیل کرده‌اند.
- از لحاظ دوره تحصیلی؛ ۶۳ درصد دانش‌آموختگان در دوره روزانه، ۱۷ درصد دوره شبانه (نوبت دوم)، ۱۶ درصد در دوره الکترونیکی (مجازی) و ۴ درصد در سایر دوره‌ها تحصیل کرده‌اند.

• خلاصه فصل دوم: ویژگی‌های شغلی دانش‌آموختگان:

- از لحاظ میزان اشتغال و بیکاری؛ ۵۸ درصد دانش‌آموختگان، شاغل و ۴۲ درصد نیز بیکار هستند.
- از لحاظ زمان شروع اشتغال؛ ۲۵ درصد از دانش‌آموختگان شاغل؛ قبل از ورود به دانشگاه، شاغل بوده‌اند. ۲۱ درصد بعد از فراغت از تحصیل و ۱۲ درصد نیز در دوره دانشجویی شاغل شده‌اند.
- از لحاظ فاصله زمانی از دانش‌آموختگی تا اشتغال؛ ۴۷ درصد دانش‌آموختگان، ۶ ماه بعد از دانش‌آموختگی و ۵۵ درصد حدود ۲ سال بعد از دانش‌آموختگی شاغل شده‌اند. دانشکده کارآفرینی با ۸۳ درصد، پردیس البرز با ۷۳ درصد و دانشکده مدیریت با ۷۲ درصد بیشترین میزان اشتغال ۶ ماهه نخست بعد از فراغت از تحصیل را داشته‌اند.
- از لحاظ میزان اشتغال بر حسب مقطع تحصیلی؛ ۶ درصد دانش‌آموختگان، بعد از مقطع کارشناسی، ۴۲ درصد بعد از مقطع کارشناسی ارشد و ۱۰ درصد بعد از مقطع دکتری تخصصی شاغل شده‌اند.
- از لحاظ میزان اشتغال در بخش دولتی/خصوصی/خوداشتغالی؛ ۳۷ درصد دانش‌آموختگان در بخش دولتی؛ ۴۲ درصد در بخش خصوصی و ۵ درصد به صورت خود اشتغال هستند.
- در بخش دولتی؛ دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی با ۶۵ درصد، دانشکده تربیت‌بدنی و دانشکده الهیات هر یک با ۶۳ درصد بیشترین درصد اشتغال در بخش دولتی را دارند. در مقابل دانشکده مطالعات جهان با ۱۵ درصد کمترین میزان اشتغال در بخش دولتی را داشته‌اند.
- در بخش خصوصی؛ پردیس دانشکده‌های فنی با ۵۸ درصد، دانشکده علوم فنون با ۵۵ درصد و پردیس ابوریحان با ۵۳ درصد بیشترین میزان اشتغال در بخش خصوصی را دارند.
- در بخش خوداشتغالی؛ پردیس هنرهای زیبا و پردیس بین‌المللی کیش هر یک با ۱۳ درصد و دانشکده کارآفرینی با ۱۱ درصد بیشترین میزان خوداشتغالی را داشته‌اند. لازم به ذکر است که در حال حاضر بالاترین سطح مطلوب خوداشتغالی بر

گزارش رصد اشتغال دانش آموختگان دانشگاه تهران

اساس استانداردهای بین‌المللی ۲۳ درصد است.

- از لحاظ **حالت اشتغال تمام‌وقت/ نیمه‌وقت**؛ ۸۰ درصد دانش‌آموختگان شاغل، به‌صورت تمام‌وقت و ۷ درصد نیز دارای شغل نیمه‌وقت و در جستجوی کار تمام‌وقت بوده‌اند. موسسه ژئوفیزیک با ۱۰۰ درصد، مرکز تحقیقات بیوشیمی و دانشکده مدیریت هرکدام با ۹۲ درصد، بیشترین درصد اشتغال تمام‌وقت را داشته‌اند.
- از لحاظ **اشتغال نیمه‌وقت**؛ دانشکده مطالعات جهان با ۲۵ درصد، دانشکده علوم اجتماعی با ۲۰ درصد و زبان‌های خارجی با ۱۹ درصد بیشترین میزان اشتغال نیمه‌وقت در جستجوی کار تمام‌وقت را به خود اختصاص داده‌اند.
- از لحاظ **نحوه دستیابی به شغل**؛ ۲۹ درصد از طریق آزمون استخدامی؛ ۲۳ درصد از طریق دوستان؛ ۱۳ درصد از طریق بستگان و آشنایان، ۱۱ درصد با پرس و جوی فردی، ۵ درصد از طریق مطبوعات، ۵ درصد از طریق شبکه‌های مجازی و ۱۰ درصد از طریق سایر روش‌ها در شغل فعلی خود وارد شده و ۴ درصد نیز پاسخ ندادند.
- از لحاظ **میزان اشتغال در بخش‌های آموزشی/خدماتی/صنعتی**؛ بخش آموزش ۲۵ درصد، بخش خدمات ۲۵ درصد، بخش صنعت ۲۱ درصد، بخش تجارت ۸ درصد، بخش کشاورزی ۳ درصد و سایر بخش‌ها ۱۶ درصد فعالیت شغلی دانش‌آموختگان شاغل را تشکیل داده‌اند.
- از لحاظ **میزان ارتباط رشته تحصیلی با شغل**؛ ۶۶ درصد، رشته تحصیلی خود را با شغل فعلی مرتبط دانسته‌اند.
- از لحاظ **امکان ارتقای شغلی**؛ ۴۶ درصد از دانش‌آموختگان شاغل؛ اظهار داشته‌اند که در شغل فعلی‌شان، امکان ارتقاء و پیشرفت لازم وجود دارد. دانشکده اقتصاد با ۶۲ درصد، دانشکده جغرافیا ۵۹ و پردیس کشاورزی ۵۸ درصد بیشترین امکان ارتقاء در شغل فعلی خود را اظهار کرده‌اند.
- از لحاظ **میزان درآمد**؛ ۲۸ درصد دانش‌آموختگان شاغل، درآمد کمتر از ۲ میلیون تومان، ۵۳ درصد بین ۲ تا ۵ میلیون تومان و ۱۸ درصد بیش از ۵ میلیون تومان درآمد داشته‌اند.

• خلاصه فصل سوم: تصویر عمومی (بیرونی) دانشگاه:

- از لحاظ اهمیت " **اخذ مدرک تحصیلی از دانشگاه تهران** "؛ ۴۹ درصد دانش‌آموختگان شاغل و ۲۷ درصد دانش‌آموختگان بیکار؛ اخذ مدرک تحصیلی از دانشگاه را برای یافتن شغل مناسب با اهمیت دانسته‌اند.
- از لحاظ اهمیت " **برند دانشگاه تهران** "؛ ۵۲ درصد دانش‌آموختگان شاغل و ۳۰ درصد دانش‌آموختگان بیکار تأثیر نام و برند دانشگاه تهران را بر وضعیت اشتغال با اهمیت زیاد دانسته‌اند.
- از لحاظ اهمیت " **کیفیت برنامه‌های آموزشی دانشگاه** "؛ ۳۰ درصد دانش‌آموختگان شاغل و ۲۰ درصد دانش‌آموختگان بیکار، کیفیت برنامه‌های آموزشی را برای یافتن شغل مناسب دارای اهمیت بالا دانسته‌اند.
- از لحاظ اهمیت " **کیفیت فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه** "؛ ۲۶ درصد دانش‌آموختگان شاغل و ۱۷ درصد دانش‌آموختگان بیکار، کیفیت فعالیت‌های پژوهشی را برای یافتن شغل مناسب با اهمیت بالا دانسته‌اند.
- از لحاظ اهمیت " **همکاری با استادان دانشگاه** "؛ ۲۰ درصد دانش‌آموختگان شاغل؛ و ۱۸ درصد دانش‌آموختگان بیکار، ادامه همکاری با اساتید دانشگاه را برای یافتن شغل، دارای اهمیت زیاد دانسته‌اند.

گزارش رصد اشتغال دانش آموختگان دانشگاه تهران

• خلاصه فصل چهارم و پنجم: وضعیت اعضای هیئت علمی / وضعیت استادان راهنما

- **وضعیت اعضای هیئت علمی دانشگاه:**
وضعیت اعضای هیئت علمی دانشگاه با ۷ مؤلفه در سه سطح (ضعیف، متوسط و خوب) ارزیابی شد. نظم و انضباط، ۵۰ درصد، روش تدریس، ۴۳ درصد، رفتار و برخورد، ۶۱ درصد، میزان انگیزه و تلاش، ۴۰ درصد محتوی تدریس شده، ۴۰ درصد، میزان استفاده از فناوری، ۲۹ درصد و میزان شناخت از بازار کار با ۲۴ درصد در سطح خوب ارزیابی شده است.
- **وضعیت استادان راهنمای پروژه:**
وضعیت استادان راهنما با ۵ مؤلفه در سه سطح (کم، متوسط و زیاد) ارزیابی شد. ارتباط صمیمانه با دانشجو، ۵۱ درصد، اختصاص وقت برای دانشجو، ۴۵ درصد، تسلط به موضوع پروژه، ۴۳ درصد، کمک به استخراج نتایج، ۳۱ درصد و مطالعه گزارش‌های پروژه ۳۹ درصد در حد زیاد ارزیابی شده است.

• خلاصه فصل‌های ششم، هفتم و هشتم: کیفیت برنامه‌های آموزشی / غیر آموزشی / توسعه مهارت‌های فردی

- **کیفیت برنامه‌های آموزشی:**
کیفیت برنامه‌های آموزشی با ۵ مؤلفه در سه سطح (ضعیف، متوسط و خوب) ارزیابی شد. میزان استفاده از فناوری، ۲۷ درصد، مناسب بودن سرفصل‌ها، ۳۵ درصد، کیفیت محتوی آموزشی، ۳۷ درصد، انجام فعالیت عملی و ارائه دانش مرتبط با نیاز بازار کار هر یک با ۱۸ درصد در سطح خوب ارزیابی شده‌اند.
- **کیفیت برنامه‌های غیر آموزشی:**
کیفیت برنامه‌های غیر آموزشی با ۵ مؤلفه در سه سطح (ضعیف، متوسط و خوب) ارزیابی شد. میزان تشویق فرهنگ کار دانشجویی با ۱۱ درصد، میزان تشویق فرهنگ پشت میرنشینی با ۲۲ درصد، تقویت مهارت‌های ارتباطی دانشجو با ۲۹ درصد، میزان ارائه آموزش‌های ورود به بازار کار با ۸ درصد، لزوم وجود کانون‌های کارایی با ۷۱ درصد خوب ارزیابی شده است.
- **توسعه مهارت‌های فردی:**
توسعه مهارت‌های فردی دانشجویان در دانشگاه با ۷ مؤلفه در سه سطح (ضعیف، متوسط و خوب) ارزیابی شد. تقویت اعتماد به نفس دانشجویان، ۵۱ درصد، تقویت خلاقیت‌های حل مسئله، ۳۳ درصد، تقویت قدرت ریسک‌پذیری ۳۳ درصد، کسب تجربه شغلی، ۲۵ درصد، مهارت کار با فناوری ۲۰ درصد و کسب مهارت زبان بین‌المللی با ۱۷ درصد در سطح خوب ارزیابی کرده‌اند. اکثریت دانش آموختگان، شاخص‌های مذکور را در سطح دانشگاه متوسط و ضعیف دانسته‌اند.

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران

• خلاصه فصل نهم: وضعیت اشتغال در شاخص‌های جمعیت شناختی

<p>جنسیت، وضعیت اشتغال</p> <p>۶۷ درصد مردان و ۴۶ درصد زنان دانش‌آموخته، شاغل بوده‌اند. ۳۳ درصد مردان و ۵۴ درصد زنان دانش‌آموخته نیز بیکار مانده‌اند.</p>	
<p>گروه سنی، وضعیت اشتغال</p> <p>میزان اشتغال در گروه سنی ۲۰-۲۴ ساله (۳۰ درصد)، ۲۹-۲۵ ساله (۴۵ درصد)، ۳۰-۳۴ ساله (۶۲ درصد)، ۳۵-۳۹ ساله (۷۶ درصد)، ۴۰-۴۴ ساله (۸۵ درصد)، ۴۹ تا ۴۵ ساله (۸۸ درصد) و ۵۰ ساله و بالاتر (۸۴ درصد) است. پایین بودن میزان اشتغال در گروه‌های سنی جوان؛ از یک‌سو به محدودیت فرصت‌های اشتغال و ارتباطات اجتماعی افراد و از سوی دیگر، گرایش به ادامه تحصیل آنان بازمی‌گردد.</p>	
<p>مقطع تحصیلی، وضعیت اشتغال</p> <p>میزان اشتغال بعد از مقطع کارشناسی (۶ درصد)، بعد از کارشناسی ارشد (۴۲ درصد) و دکتری تخصصی (۱۰ درصد) است. بیشترین میزان اشتغال بعد از مقطع کارشناسی مربوط به دانشکده فنی فومن با ۳۳ درصد، بیشترین میزان اشتغال در مقطع کارشناسی ارشد مربوط به دانشکده کارآفرینی با ۸۰ درصد و در مقطع دکتری بیشترین میزان اشتغال مربوط به دانشکده دامپزشکی با ۵۸ درصد است.</p>	
<p>دوره تحصیلی، وضعیت اشتغال</p> <p>میزان اشتغال در بین دانش‌آموختگان دوره روزانه (۵۲ درصد)، نوبت دوم یا شبانه (۵۶ درصد) و دوره الکترونیکی یا مجازی (۸۲ درصد) است. اشتغال بالای دانش‌آموختگان دوره مجازی عمدتاً به این دلیل است که آن‌ها قبل از ورود به دوره تحصیلی در دانشگاه شاغل بوده‌اند. با توجه به اینکه اکثریت دانشجویان با سطح تحصیلی مناسب، ترجیح می‌دهند در دوره روزانه ادامه تحصیل دهند و از مزایای آموزش رایگان نیز استفاده کنند میزان اشتغال در طول تحصیل در دوره روزانه کمتر بوده است.</p>	
<p>تاریخ فراغت از تحصیل و وضعیت اشتغال</p> <p>بیشترین میزان اشتغال در بین دانش‌آموختگان سال‌های (۱۳۹۱ و ۱۳۹۲) هرکدام (۶۸ درصد) است. دانش‌آموختگان سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ نسبت به دانش‌آموختگان قدیمی‌تر خود؛ فرصت‌های کمتری برای اشتغال داشته‌اند.</p>	
<p>دانشکده محل تحصیل</p> <p>ازلحاظ وضعیت کلی اشتغال (قبل از ورود به دانشگاه/ دوره دانشجویی/ پس از دانش‌آموختگی)؛ برحسب پردیس/ دانشکده‌ها؛ دانش‌آموختگان دانشکده کارآفرینی با ۸۶ درصد، دانشکده مدیریت ۸۰ درصد، پردیس البرز ۷۶ درصد به ترتیب در رتبه ۱ تا ۳ قرار دارند. در مقابل دانش‌آموختگان پردیس علوم با ۳۶ درصد، دانشکده جغرافیا ۳۱ درصد و پردیس ابوریحان ۲۷ درصد به ترتیب پایین‌ترین سطح اشتغال را در بین پردیس/ دانشکده‌ها داشته‌اند.</p>	
<p>وضعیت اعضای هیئت علمی</p> <p>ازلحاظ وضعیت اعضای هیئت علمی در دانشکده‌ها تنها ۲۱ درصد دانش‌آموختگان اعتقاد دارند که رفتار و برخورد اعضای هیئت علمی دانشگاه با دانشجویان خوب بوده است. ۱۷ درصد نظم و انضباط، ۱۵ درصد روش تدریس، ۱۴ درصد انگیزه و تلاش، ۱۴ درصد محتوی تدریس، ۱۰ درصد استفاده از فناوری و ۹ درصد شناخت از بازار کار را در سطح خوب ارزیابی کرده‌اند. بنابراین در ارزیابی دانش‌آموختگان از وضعیت اعضای هیئت علمی می‌توان دریافت که ۸۵ درصد دانش‌آموختگان روش تدریس اعضای هیئت علمی دانشگاه را در سطح متوسط و ضعیف</p>	

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران

دانسته‌اند.	
<p>بررسی وضعیت استادان راهنمای پروژه/ رساله / پایان‌نامه با ۵ مؤلفه در سه سطح (ضعیف، متوسط و خوب) ارزیابی شد. ۲۵ درصد دانش‌آموختگان اعتقاد دارند که ارتباط استادان راهنما با دانشجویان خوب بوده است. ۲۱ درصد اختصاص وقت استاد به دانشجویان، ۲۱ درصد تسلط استاد به موضوع پروژه، ۱۹ درصد مطالعه گزارش‌های پروژه و ۱۴ درصد کمک به استخراج نتایج را در سطح خوب ارزیابی کرده‌اند. بنابراین در ارزیابی دانش‌آموختگان از وضعیت استادان راهنما می‌توان دریافت که ۷۵ درصد دانش‌آموختگان، ارتباط استادان راهنما با دانشجویان را در سطح متوسط و ضعیف دانسته‌اند.</p>	<p>وضعیت استادان راهنمای پروژه/ رساله / پایان‌نامه</p>
<p>کیفیت برنامه‌های آموزشی با ۵ مؤلفه در سه سطح (ضعیف، متوسط و خوب) ارزیابی شد. ۲۸ درصد دانش‌آموختگان اعتقاد دارند که کیفیت محتوی آموزشی، خوب بوده است. ۲۶ درصد مناسب بودن سرفصل‌ها، ۲۰ درصد استفاده از فناوری، ۱۳ درصد انجام فعالیت عملی و ۱۳ درصد ارائه دانش مرتبط با نیاز بازار کار را در سطح خوب ارزیابی کرده‌اند. بنابراین در ارزیابی دانش‌آموختگان از کیفیت برنامه‌های آموزشی می‌توان دریافت که ۸۰ درصد دانش‌آموختگان، میزان استفاده از فناوری در برنامه‌های آموزشی را در سطح متوسط و ضعیف دانسته‌اند.</p>	<p>کیفیت برنامه‌های آموزشی</p>
<p>کیفیت برنامه‌های غیر آموزشی با ۵ مؤلفه در سه سطح (ضعیف، متوسط و خوب) ارزیابی شد. ۲۰ درصد دانش‌آموختگان اعتقاد دارند که میزان تقویت مهارت‌های ارتباطی دانشجویان، خوب بوده است. ۲۰ درصد عدم تشویق فرهنگ پشت‌میزنشینی، ۸ درصد تشویق فرهنگ کار در دوره دانشجویی، ۵ درصد ارائه آموزش متناسب با بازار کار را در سطح خوب ارزیابی کرده‌اند. از دید ۴۷ درصد دانش‌آموختگان، ایجاد کانون‌های کاریابی و اشتغال در دانشگاه تهران ضروری است. بنابراین در ارزیابی دانش‌آموختگان از وضعیت اعضای هیئت‌علمی می‌توان دریافت که ۸۰ درصد دانش‌آموختگان، میزان تقویت مهارت‌های ارتباطی در دانشگاه را در سطح متوسط و ضعیف دانسته‌اند.</p>	<p>کیفیت برنامه‌های غیر آموزشی</p>
<p>میزان توسعه مهارت‌های فردی دانشجویان در دانشگاه با ۷ مؤلفه در سه سطح (ضعیف، متوسط و خوب) ارزیابی شد. ۲۹ درصد دانش‌آموختگان اعتقاد دارند که تقویت اعتمادبه‌نفس دانشجویان، خوب بوده است. ۱۹ درصد تقویت خلاقیت‌های حل مسئله، ۱۸ درصد تقویت قدرت ریسک‌پذیری ۱۴ درصد کسب تجربه شغلی، ۱۱ درصد مهارت کار با فناوری و ۱۰ درصد کسب مهارت زبان بین‌المللی را در سطح خوب ارزیابی کرده‌اند. بنابراین در ارزیابی دانش‌آموختگان از وضعیت توسعه مهارت‌های فردی می‌توان دریافت که ۸۰ درصد دانش‌آموختگان تقویت خلاقیت در دانشگاه را در سطح متوسط و ضعیف دانسته‌اند.</p>	<p>میزان توسعه مهارت‌های فردی</p>

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه تهران

• خلاصه فصل دهم: وضعیت اشتغال در رشته‌های تحصیلی؛

<p>۲۶ درصد دانش‌آموختگان از رشته‌های فنی-مهندسی هستند. ۵۷ درصد دانش‌آموختگان این رشته‌ها شاغل شده‌اند. رشته مهندسی کامپیوتر ۸۸ درصد، مهندسی فناوری اطلاعات ۷۹ درصد، مهندسی صنایع ۶۹ درصد، بیشترین میزان اشتغال را در بین رشته‌های فنی مهندسی داشته‌اند.</p>	فنی مهندسی
<p>۴۵ درصد دانش‌آموختگان از رشته‌های علوم انسانی هستند. ۶۴ درصد دانش‌آموختگان این رشته‌ها، شاغل شده‌اند. رشته حسابداری ۸۴ درصد، کارآفرینی ۸۲ درصد، مدیریت ۷۴ درصد بیشترین میزان اشتغال را در بین رشته‌های علوم انسانی داشته‌اند.</p>	علوم انسانی
<p>۶ درصد دانش‌آموختگان از رشته‌های علوم پایه هستند. ۴۱ درصد دانش‌آموختگان این رشته‌ها، شاغل هستند. رشته کامپیوتر (غیر از مهندسی کامپیوتر)؛ با ۶۵ درصد، علوم زیستی ۴۹ درصد و رشته شیمی ۴۳ درصد بیشترین میزان اشتغال را در بین رشته‌های علوم پایه به خود اختصاص داده‌اند.</p>	علوم پایه
<p>۶ درصد دانش‌آموختگان از علوم کشاورزی هستند. ۴۷ درصد دانش‌آموختگان این رشته‌ها شاغل شده‌اند. علوم باغبانی و علوم دامی هرکدام با ۵۳ درصد و رشته مهندسی کشاورزی با ۳۵ درصد بیشترین میزان اشتغال را دارند. رشته شیلات با ۳۲ درصد و جنگلداری ۲۷ درصد، پایین‌ترین اشتغال را در بین رشته‌های کشاورزی به خود اختصاص داده‌اند.</p>	علوم کشاورزی
<p>۳ درصد دانش‌آموختگان از رشته‌های زبان خارجی هستند. ۵۶ درصد دانش‌آموختگان این رشته‌ها شاغل هستند. زبان انگلیسی با ۷۲ درصد در رتبه نخست قرار دارد. زبان آلمانی با ۶۴ درصد و زبان ژاپنی با ۵۰ درصد در رتبه بعدی قرار دارند.</p>	زبان خارجی
<p>۸ درصد دانش‌آموختگان، در سایر رشته‌ها (هنرهای زیبا، معماری، دامپزشکی، هوافضا و ...) هستند. رشته‌های هوافضا با ۸۶ درصد، هواشناسی با ۶۰ درصد و دامپزشکی با ۵۶ درصد، معماری با ۴۹ درصد، هنرهای زیبا با ۴۸ درصد، محیط‌زیست با ۴۲ درصد و علم‌سنجی با ۴۱ درصد اشتغال قرار دارند.</p>	سایر رشته‌ها

گزارش رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه نهران

• خلاصه فصل یازدهم: وضعیت بیکاری دانش‌آموختگان

وضعیت بیکاری دانش‌آموختگان با ۵ مؤلفه مورد بررسی قرار گرفت. نداشتن شبکه ارتباطی با ۳۰ درصد، نداشتن امکانات ۲۸ درصد، نداشتن شغل مرتبط ۲۷ درصد، پذیرفته نشدن در آزمون استخدامی ۱۱ درصد و نداشتن مهارت ۴ درصد. به ترتیب مهم‌ترین دلایل بیکاری دانش‌آموختگان اعلام شده است.

<p>- بیشترین میزان بیکاری به دلیل نداشتن شغل مرتبط؛ مربوط به دانش‌آموختگان موسسه ژئوفیزیک با ۹۵ درصد، ادبیات و علوم انسانی با ۹۱ درصد و پردیس کشاورزی کرج با ۹۱ درصد است. بعلاوه پردیس دانشکده‌های فنی با ۶۸ درصد، پردیس بین‌المللی کیش با ۶۵ درصد و دانشکده مدیریت با ۶۲ درصد، کمترین میزان بیکاری به دلیل نداشتن شغل مرتبط را داشته‌اند.</p>
<p>- بیشترین میزان بیکاری به دلیل نداشتن امکانات و تجهیزات؛ مربوط به دانش‌آموختگان پردیس ابوریحان با ۹۸ درصد و دانشکده تربیت‌بدنی با ۸۹ درصد بوده است. بعلاوه پردیس البرز با ۶۱ درصد، دانشکده الهیات با ۶۰ درصد و پردیس بین‌المللی کیش با ۵۶ درصد، کمترین میزان بیکاری به دلیل نداشتن امکانات را داشته‌اند.</p>
<p>- بیشترین میزان بیکاری به دلیل نداشتن شبکه ارتباطی مناسب؛ مربوط به دانش‌آموختگان دانشکده محیط‌زیست و دانشکده جغرافیا هر یک با ۹۴ درصد و دانشکده تربیت‌بدنی با ۹۳ درصد است. بعلاوه دانشکده الهیات با ۷۴ درصد، کمترین میزان بیکاری به دلیل نداشتن شبکه ارتباطی مناسب را داشته‌اند.</p>
<p>- بیشترین میزان بیکاری به دلیل پذیرفته نشدن در آزمون استخدامی؛ مربوط به دانش‌آموختگان دانشکده اقتصاد با ۵۸ درصد، پردیس البرز با ۵۲ درصد و دانشکده زبان‌های خارجی با ۴۹ درصد است. بعلاوه پردیس ابوریحان با ۲۰ درصد، دانشکده علوم و فنون با ۱۸ درصد و دانشکده مطالعات جهان با ۱۳ درصد، کمترین میزان بیکاری به دلیل پذیرفته نشدن در آزمون استخدامی را داشته‌اند.</p>
<p>- بیشترین میزان بیکاری به دلیل نداشتن مهارت؛ مربوط به دانش‌آموختگان دانشکده الهیات با ۲۶ درصد و دانشکده اقتصاد با ۲۳ درصد است. بعلاوه پردیس کشاورزی کرج با ۷ درصد و پردیس البرز با ۴ درصد، کمترین میزان بیکاری به دلیل نداشتن مهارت را داشته‌اند.</p>